

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ	การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่		
ชื่อผู้เขียน	นายสุชัย จันทร์คำวะ		
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการบริหารการศึกษา		
คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ	รองศาสตราจารย์ ดร.อรรถพร พงษ์วาท	ประธานกรรมการ	
	อาจารย์อ้อจจ โงษชุตม์พันธ์	กรรมการ	
	อาจารย์ไพฑูย์ อุบันโน	กรรมการ	

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำนวน 277 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จากฐานอำนาจ 5 ประเภท ของ เฟรนซ์ และราเวน คือ ฐานการให้รางวัล ฐานการบังคับหรือการลงโทษ ฐานตามกฎหมาย ฐานการอ้างอิง และฐานการเป็นผู้เชี่ยวชาญ มีลักษณะ เป็นแบบประเมินค่า และแบบสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และร้อยละ สรุปผลการวิเคราะห์แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบกับข้อความเชิงพรรณนา

ผลการศึกษารูปได้ว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ จากฐานอำนาจ 5 ประเภท ของเฟรนซ์ และราเวนนั้น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวม พบว่าผู้บริหารโรงเรียนใช้อำนาจจากฐานตามกฎหมาย ในระดับมากที่สุด จากฐานการอ้างอิง จากฐานการให้รางวัล และจากฐานการเป็นผู้เชี่ยวชาญในระดับมากและจากฐานการบังคับหรือการลงโทษในระดับน้อย

ส่วนความคิดเห็นของครูผู้สอนโดยภาพรวมนั้น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนใช้อำนาจจากฐานตามกฎหมาย และจากฐานการอ้างอิง ในระดับมาก จากฐานการให้รางวัล และจากฐานการเป็นผู้เชี่ยวชาญในระดับปานกลาง และจากฐานการบังคับหรือการลงโทษในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาจากข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น วิธีการศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา บรรยากาศของช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล บริบทสิ่งแวดล้อม และสภาพความเป็นจริงต่างๆ แล้ว ข้อมูลที่ค้นพบอาจไม่สามารถสะท้อนความเป็นจริงเกี่ยวกับการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนได้อย่างสมบูรณ์นัก เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ยังติดอยู่กับเงื่อนไขกรอบประเพณี วัฒนธรรม และกฎ ระเบียบของระบบราชการอยู่ แต่ก็ยังเป็นข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์อยู่ไม่น้อยในการทำความเข้าใจกับเรื่องการศึกษา

ข้อสรุปสำคัญที่เกิดจากการศึกษาครั้งนี้ ประการหนึ่งก็คือการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนนั้นควรเป็นไปในทางที่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ บุคคล และบริบทต่างๆ ไม่ใช่ใช้อำนาจจากฐานอำนาจใดฐานอำนาจหนึ่งมากเกินไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาถึงกระแสของการปฏิรูประบบบริหารการศึกษายุคปัจจุบันที่เรียกร้องให้ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้ความสนใจกับฐานอำนาจด้านอื่น ๆ มากขึ้น เพื่อนำมาพิจารณาประกอบการใช้อำนาจไปในทางที่ถูกที่ควรและที่เหมาะสมกับยุคสมัย

Independent Study Title Exercise of Power of Primary School
Administrators under the Office of Omkoi
District Primary Education, Chiang Mai Province

Author Mr. Sukchai Kanasva

M.Ed. Educational Administration

Examining Committee

Assoc.Prof.Dr.Annop Pongwat	Chairman
Lect. Ong-Ard Kosahunhanan	Member
Lect. Paiboon U-panno	Member

Abstract

This study examined issues related to the exercise of power of school administrators as viewed by administrators themselves and by teachers experiencing such exercise. It specifically attempted to identify the power bases from which it was exercised using French and Raven's 5-power base proposition: reward, coercive, legitimate, reference and expert. Altogether, 277 school administrators (29) and teachers (248) under the Office of Omkoi District Primary Education, Chiang Mai Province were asked to respond to a rating-scale questionnaire probing the intended issues. Additional informal interviews with other related educational personnel in the District plus the author's own working experiences were also useful to data analysis presented here. Average and percentage were used to analyze questionnaire-generated data.

Findings were as follows:

Overall, administrators reported that they had exercised their power most and most often from the legitimate base, fairly from reference, reward and power bases and least from the coercive base.

Similarly, teachers reported that administrators had exercised their power most and most often from legitimate and reference bases, fairly from reward and expert bases and least from the coercive base.

Given such limitations involved in this study as study methods, instrument, data-collecting atmosphere, organizational and cultural contexts, etc., findings might not most accurately reflect the reality. However, they were considerably useful for attempts to understand the issues under study, considered a crucial but often overlooked component of overall administrator behavior.

One key finding worth noting here was that administrator exercise of power should take into account such factors as relevance, flexibility, situations, affected parties and various contexts and not be relying too much and too often on one particular power base. It constitutes a timely and practical caution especially given the current educational administration system reform tide requiring that school administrators pay more attention to other power bases if their power exercise will most effectively serve such reform's efforts.